

บทคัดย่อ

T156487

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) โครงสร้างองค์การ บทบาท หน้าที่ ในปัจจุบันของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตร (2) โครงสร้างองค์การ บทบาท หน้าที่ ของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรที่คาดหวัง และ (3) เพื่อทราบถึงสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ บทบาท หน้าที่ ของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน จำนวน 57 ราย และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ และนำผลมาเป็นข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 20 ปี ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระหว่าง 1-4 ปี สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ มีประสบการณ์หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์เป็นระยะเวลา 21-30 ปี

ผลการศึกษาโครงสร้างองค์การของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรในสภาพปัจจุบันพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน เช่น โครงสร้างการบริหารของฝ่ายจัดการแยกแผนกหน้าที่ชัดเจน อัตรากำลังของพนักงานเหมาะสมกับการให้บริการสมาชิก มีการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ปฏิบัติ และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เช่น มีการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตรงตามสายบังคับบัญชาของแต่ละแผนก ส่วนความคาดหวังต่อโครงสร้างองค์การนั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

T156487

การเกษตรและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นเป็น 3 รูปแบบ คือ 1.โครงสร้างองค์การแบบแบ่งแยกตามหน้าที่ 2.โครงสร้างองค์การแบบแบ่งตามพื้นที่ และ 3.โครงสร้างองค์การแบบผสม

บทบาทของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร มีระดับความคิดเห็นในเรื่องบทบาทต่อสมาชิก องค์การ บุคคลภายนอกในระดับมาก และมีระดับความคิดเห็นในเรื่องบทบาทต่อผู้บังคับบัญชาในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.98, 4.03, 3.79 และ 4.24 ตามลำดับ และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องมีระดับความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.28, 2.70, 2.98 และ 3.12 ตามลำดับ ส่วนบทบาทของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรที่คาดหวัง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง คาดหวังว่า บทบาทของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตร ควรแสดงบทบาทด้วยกัน 4 บทบาท คือ บทบาทต่อสมาชิก บทบาทต่อผู้บังคับบัญชา บทบาทต่อองค์การ และบทบาทต่อบุคคลภายนอก

หน้าที่ของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร มีระดับความคิดเห็นในเรื่องหน้าที่ของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรอยู่ในระดับมาก และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหน้าที่ของฝ่ายจัดการสหกรณ์การเกษตรที่คาดหวัง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง คาดหวังว่าหน้าที่ของฝ่ายจัดการ สหกรณ์การเกษตรมีความเหมาะสมแต่สหกรณ์ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ระบบการติดตาม ระบบการประเมินผล หลักเกณฑ์ในการประเมินผลในการทำหน้าที่ของพนักงานแต่ละตำแหน่งเพิ่มเติม

Abstract

TE 156487

This research was conducted to find out 1) the current organization structure, roles and tasks of agricultural cooperatives' managerial staff, 2) expected organization structure, roles and tasks of agricultural cooperatives' managerial staff, and 3) their problems, obstacles and solutions to improve the organization structure, roles and tasks. The data was collected by means of questionnaires from 57 members of the Board of Directors of Agricultural Cooperatives in Lumphun and 10 relevant government officers, analyzed and used in group discussions.

The results showed that most of the members of the Board of Directors of Agricultural Cooperatives were male, 51 – 60 years old, married, had finished a primary school, worked as farmers, and have been agricultural cooperatives' members for more than 20 years and a committee of an agricultural cooperative for 1 – 4 years. Most government officers in agricultural cooperatives were women, 41 – 50 years old, married, graduated with a Bachelor degree, worked as government officers and have involved in agricultural cooperatives for 21 – 30 years.

The results of the study on the current organization structure of agricultural cooperatives' managerial staff showed that the Board of Directors of Agricultural Cooperatives had a high level of opinions on clear job descriptions, sufficiency of personnel to provide services, and putting the right man to the right job while the relevant government officers had a moderate level of opinions on putting the right man to the right job and compatibility between job performance and job descriptions. For the expected organization structure, both the Board of Directors and the relevant government officers agreed on 3 forms of organization structure i.e. the organization structure

identified by function, the organization structure identified by location, and the organization structure identified by both function and location.

The Board of Directors of Agricultural Cooperatives had a high level of opinions on the roles of agricultural cooperatives' managerial staff towards members, organization, and outsiders and a highest level of opinions on their roles towards superiors at the total average scores of such aspects at the 3.98, 4.03, 3.79 and 4.24. The relevant government officers had a moderate level of opinions on such aspects at the total average scores of 3.28, 2.70, 2.98 and 3.12. The Board of Directors and the relevant government officers expected 4 roles of the agricultural cooperatives' managerial staff i.e. the roles towards members, superiors, organization and outsiders.

The Board of Directors of Agricultural Cooperatives had a high level of opinions on duties of agricultural cooperatives' managerial staff and the relevant government officers had a moderate level of opinions on such aspects. Both the Board of Directors and the relevant government officers expected the duties of agricultural cooperatives' managerial staff to be suitable but there should be additional criteria, a monitoring system, and an evaluation system to evaluate working performance of the managerial staff.